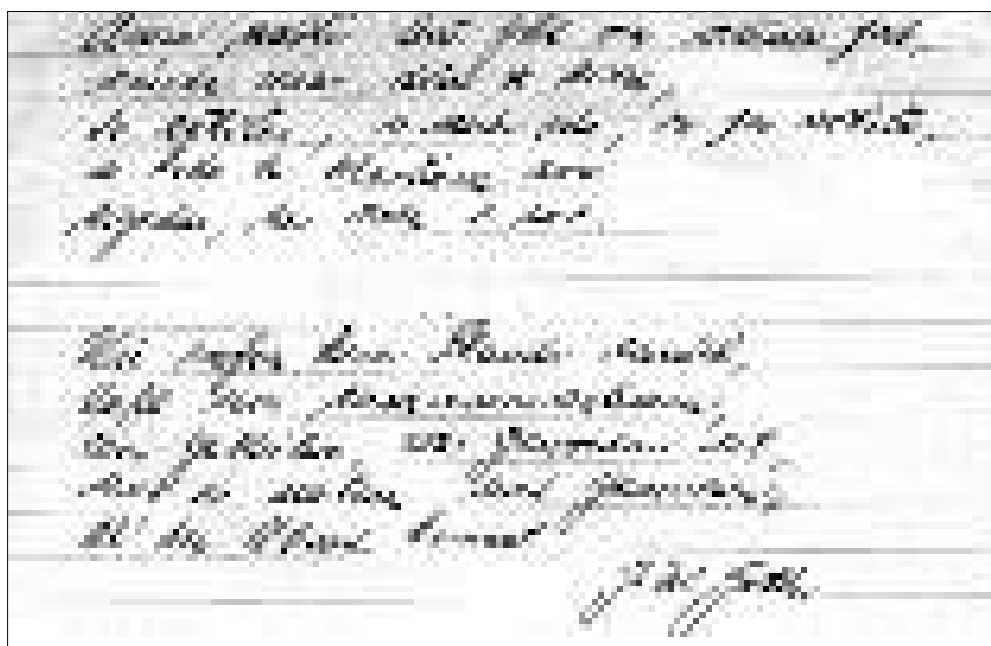

Hančiny překlady do romštiny (několik ukázek)

Hanka byla nesmírně skromná. Rozhodně nepatřila k odborníkům, kteří píší rukama nohama a publikují a publikují, aby se prosadili ve vědeckém světě. Sláva a úspěch nebyly hnací silou jejího života. Dělala spíše to, co ji bavilo a co přispívalo k harmonii jejího života. A co ji bavilo byly například překlady poezie do romštiny. (Věděla, že jde ve šlépějích anglického romisty Johna Samsona, který na počátku 20. století přeložil do romštiny verše perského klasika Omara Chajáma?)

V pozůstalosti Hanky jsme našli překlady několika básní Jiřího Suchého. A o ty se se čtenáři chceme pdělit.

| Překlad básně J. W. Goetha |

Jiří Suchý / Kytka/Kvitkos

Míval jsem tisíc nesplněných přání /To protože jsem neúměrně snil /Došlo mi tisíc různých předvolání /A na dvě jsem se ba i dostavil // A tak mi život jednotvárně plynul / A ani nevím proč jsem ho měl rád /Jelikož jsem však dosud nezahynul / Můžu si tady s Vámi zazpívat

Často se mi zdá že,
se mě někdo táže,
proč se umím pouze smát.

But pes mange ačhel,
hoj mandar vareko phučel,
soske me džanav ča te asal.

Odpověď vám nedám,
teprve ji hledám.
Jednou ji však budu znát.

Našti me koda tumenge phenav,
bo aňi korkoro na džanav.
Šaj jel, hoj jekhvar koda arakhav.

Kdysi se mi řeklo:
budeš hochu velkéj,
Nastane ti peklo.
Ty však nikdy nelkej!

Čirla mange vareko phenda:
Sar aveha, more, baro,
užarel tut ča e pekla.
Ča tu ňigda šoha ma rov!

Od těch dob mi stačí
kytka v květináči,
abych byl na světě rád.

Akorestar mange kampil,
andre piri ča jekh kvitkos,
kaj te kamav kada svetos.

Ukolébavka

Když budeš poslušně spát,
jen tobě začnu se zdát.
Budu jak rybička plout,
ve tvém snu najdu si kout.

Potichu počnem si hrát
písničku kterou ty rád.
To všechno může se stát,
když budeš poslušně spát.

Sovl'arduňi gili

Sar nekzoraleder soveha,
ča tuke andro suno avava.
Sar mačho andro paňi džava,
andre tiro suno kutos arakhava.

Polokes amen bavinaha
kola tira gil'oraha.
Oda savoro šaj pes ačhel,
te manuš zorales sovel.

Když hodím kámen do vody

Když hodím kámen do vody,
kola se na ní dělají,
když vidím lesní jahody,
zatoužím po nich potají.

Když slyším hudbu zdaleka,
vydám se za ní světa kraj,
a když pak potkám člověka,
řeknu mu: Tak co, jak se maj?

Když najdu růži voňavou,
postojím u ní chvíličku,
a když mám slunce nad hlavou,
tak zpívám tuhle písničku.

Když vidím děti na písku,
hned bych si s nima začla hrát,
a když jsi někde na blízku,
svou lásku bych ti chtěla dát.

Te čhivav o bar andro paňi

Te čhivav o bar andro paňi,
kereki pes keren opral,
te dikhav vešune jahodi,
kamav len te chal počoral.

Te šunav dural bašaviben,
me takoj odoj siďarav,
te rakhav pro drom manušen,
šukares lenge paľikerav.

Te arakhav ruža loľori,
terďuvav paše činoro,
te hin o kham opral o šero,
giľavav kodi giľori.

Te dikhav čhaven pre poši,
kamav man lenca te bavinel,
u te sal pašes varekhaj,
mro kamiben kamav tut te del.

Nevejsiste hin Rom doktoris. (Šaj jel Nevejsiste, na? Oda jekh kaj). Avel ke leste gadži: „Pán dochtor, dukhal man e choľi, o žlučnikos! So som te kerel?“ „Sestričko, pisin, duj čhon lazňi.“ Avel podňikateľis: „Doktorina, o šero mange džal te pharol, o cifri mangte cifrinen andre!“ „Sestičko, pisin, duj čhon dilino kher.“ Avel Rom: „Jaj, doktorina, me ča šuťuvav, šuťuvav, bo som efačhonengero.“ „Sestričko, pisin, duj čhon pale andre daj!“

Ve Spišské Nové Vsi dělá romský doktor. (Může to být ve Spišské Nové Vsi, ne? To je jedno, kde.) Přejde k němu selka: „Pán dochtor, bolí mě žlučník. Co mám dělat?“ „Sestřičko napiš, dva měsíce lázní.“ Přejde podnikatel: „Pane doktore, bolí mě hlava, div mi nepraskne, cifry mi tam cifrujou!“ „Sestřičko, napiš, dva měsíce blázinec.“ A přijde Rom: „Jejeje, pane doktore, já hubnu a hubnu, já jsem totiž sedmiměsíční.“ „Sestřičko, napiš, dva měsíce zpátky do matky.“

* * *

Le phure Feris ile o Roma peha Prahate. Ajso čoro Romoro has o Feris, dilinoro, džanelas ča veš – mek pandž berš pal e vojna pes garuvenas anglo Němci – ňikhaj na phirelas. Ta les ile Prahate, mi dikhel, sar dživen čačikane raja. No dikhel, dikhel o Feris, o šero leha džal, kana dikhel ola uče štokovci-vježaka, dešochto štoki! O Roma les ile andre, jekh phuri gadži (džungalori, čori!) kamel te džal opre vitahoha. Kikidňa e gombička, le vitahoskero vudar phundriľa, o Feris dikhel – s'oda? Ajso sar kheroro, baksica, o vudar phandľiľa, e baksica geľľa opre.

„Feri,“ phenen o Roma, „adaj na phiren garadičenca, aľe ča vitahoha.“

No mišto. O vitahos avľa tele, avri avel šukaaar, terňi herečka-rakľi!

„Jaj, Romale“ phenel o Feris „soske mange na phendan, hoj ola Pražaka džanen ajse škunti te kerel! ľľomas manca mira romňa! Šaj man uľa štramačka sar kadi!“

Starého Fera vzali Romové s sebou do Prahy. Fero byl takový chudáček Romáček, tak trochu přilhlouplý, neznal nic než les – ještě pět let po válce se schovával před Němci – nikam nechodil. Tak ho vzali do Prahy, aby viděl, jak žijou opravodoví pánové. Feri jen zíral, hlava se mu točila, když viděl ty vysokánské věžáky, osumnáct pater! Romové ho zavedli dovnitř, a tam taková stará gádžovečka (chudinka ta byla ošklivá!) chce jet výtahem. Stiskla knoflík, dveře od výtahu se otevřely, Feri kouká – co to je? Takový jakoby domeček, krabice, dveře se zase zavřely, a ta krabice jede nahoru.

„Feri,“ povídají Romové, „tady se nechodí po schodech, ale jezdí se výtahem.“

No dobře. Výtah přijel dolů a vystoupila krááásná holka, jako herečka!

„Jéje, lidi!“ povídá Feri, „to jste mi nemohli říct, jaký kousky ty Pražáci dovedou! Byl bych s sebou vzal svou starou! Teď jsem moh mít štramačku jako je tahle!“

Ze zápisků HŠ

O Feričkus sogal'inlas ko rašaj. Sar imar pregejľa jekh kurko, phenel le rašaske: „Rašaja, so man deha vaš miri služba?“

„Gracija,“ phenel o rašaj, podiňa le Feričkuske o vast.

„S'oda hin ,gracija'?“ phučel o Feričkus.

„Oda avka, sar te tut diňomas biš koruni.“

Mišto, o Feričkus pes iľa, gejľa khere. Pr'aver kurko avel pre fara, phenel: „Rašaja, kamav mira romňaha te solacharel andre khangeri, šaj mange keres kodi službica? O gadže mange furt čhiven andro jakha, hoj dživas pre vera – kamas te jel pre urovňa.“

„Vdečňe, av spokojno, vaš o biš koruni tumenge odi službica kerava,“ phenel o rašaj.

Kurke avel o Feričku andre khangeri la romňaha, solacharen, o rašaj vakereľ, giľavel, sa sar kam-pel, o Feričkus pes kidel, hoj džala khere.

O rašaj phenel: „Feričku, bisterdal mange te poťinel biš koruni!“

O Feričkus podiňa le rašaske o vast, phenel: „Gracija, gracija, gracija. Saranda koruni man deha pale, rašaja.“

Feríček sloužil u faráře. Když uběhl týden, ptá se faráře: „Faráři, co mi dáš za mou službu?“

„Gracija,“ povídá farář a podal Feričkovi ruku.

„Co to je ,gracija'?“ ptá se Rom.

„To je, jako kdybych ti dal dvacet korun.“

Dobrá. Feríček se sebral a šel domů. Příští týden přijde na faru a povídá: „Velebný pane, chci se se svou ženou oddat v kostele, mohl bys mi prokázat tu službičku? Gádžové nám pořád vyčítají, že žijeme na hromádce, tak chceme být taky na úrovni.“

„Milerád, buď klidný, za dvacet korun vám tu službu prokážu,“ povídá farář.

V neděli přijde Feríček do kostela se ženou, přišhají si, farář mluví, zpívá, všechno jak se patří, a Feríček se sebere, že půjdou domů.

Farář povídá: „Feričku, zapomněl jsi mi zaplatit dvacet korun.“

„Gracija, gracija, gracija! A vrátíte mi, velebný pane, čtyřicet korun.“

(Historka je uveřejněna ve sbírce hádanek a humorek

Hin man ajsi čhaj, so...Romské hádanky

Praha, Fortuna 2003, s. 76)

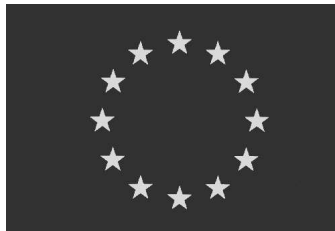
* * *

Džal o Rom dromeħa, pre jekh pindro leste topanka. Dikhel les aver Rom, phenel: „Jaj, more, tu našadal jekh topanka!“

„Ta kaj, more, jekh arakhľom.“

Rom jde po cestě a na jedné noze má botu. Vidí ho jiný Rom, povídá: „Jejda, člověče, ty jsi ztratil jednu botu!“ „Ale kdepák, člověče, jednu jsem našel!“

Ze zápisků HŠ

Romano džaniben – jevend 2004
Sborník romistických studií

Vydává Společnost přátel časopisu Romano džaniben
Ondříčkova 33, 130 00 Praha 3
e-mail: dzaniben@email.cz (redakce, distribuce), www.dzaniben.cz
bankovní spojení: 161582339/0300

Šéfredaktorka: Milena Hübschmannová
Výkonné redaktorky: Lada Viková a Helena Sadílková
Technický redaktor: Peter Wagner
Grafická úprava: Juraj Horváth
Sazba: Petr Teichmann
Tisk: PBtisk, Příbram

Produkcí zajišťuje nakladatelství G plus G, s.r.o.,
Plavecká 14, 128 00 Praha 2
tel: 222 588 001, e-mail: gplusg@gplusg.cz, www.gplusg.cz
Náklad: 700 ks
Doporučená cena: 140 Kč
Roční předplatné: 280 Kč (včetně poštovného a balného)

ISSN 1210-8545

Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Obsah zveřejněných polemických článků nemusí být totožný se stanoviskem redakce. Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha č.j. NP 1360/1994 ze dne 24.6.1994.

Tento dokument byl vytvořen za finančního přispění Evropského společenství. Názory zde prezentované vyjadřují postoje Romano džaniben, a proto nemohou být v žádném případě považovány za oficiální postoj Evropského společenství.

**Toto číslo vyšlo díky finanční podpoře Ministerstva kultury ČR
Projekt byl podpořen z prostředků Nadačního fondu obětem holocaustu.**